

למטעי דחייב משום עקירה ראשונה דהרי בטלה בהנחה דעמד לפוש לפי רש"א.

ושו"ר בחזו"א שכ' וז"ל, חייב משום עקירה ראשונה אע"ג דלגבי אחריתא ודאי חשיב הנחת גופו כהנחת חפץ כדמנן או שנטל מתוכה והוציא חייב וכמש"כ מהרש"א מ"מ כשלל עקר החפץ מידו אלא הוציא גופו כיון דלא חשיב עקירת הגוף כעקירת חפץ לא חשיב הנחת הגוף כהפסק במלאכתו כמו בהוציא ידו לדידן דאע"ג דשהה החפץ צידו

לא נתבטלה עקירה ראשונה וחשיבא מלאכה צ"א, ואפילו לדעת רש"א צ"א צ"א דבהנחה לא מיציעא ליה מ"מ הכא לענין ציטול עקירה ראשונה כל שאין כאן עקירה חדשה חייב משום ראשונה.

עב"פ מדברי רע"א הג"ל נראה דלא למד באיצעית הגמ' דעקירה והנחת גופו כמ"ש מהרש"א אי מקרי ניית, וכפי הנראה למד באחת מן הדרכים המצווארים לעיל.

סימן ג

בענין עקירת גופו במלאכת העברה

וביאור דברי תו"י דלרשב"א דמחלק בין עקירה להנחה ל"ק מיד

ונראה דזה תלוי מהי מלאכת העברה, אם העקירה ממקום תחלת ד' לסוף ד' והוא כעין מלאכת הוצאה [ומ"מ ל"ה כמו לצעהמ"א, דלדידיה הוה העברה הוצאה מרשות לרשות ממש, אבל לראשונים הג"ל ל"ה הוצאה מרשות לרשות, רק מלאכת העברה היא הא דמוציאו ממקום תחלת ד' ומכניסו למקום סוף ד' דלפ"ז הרי האיצעית היא גם בהעברה, או דהמלאכה היא העצרת ד"א גרידא, אבל לא משום דמוציא מתחלת ד' לסוף ד'.

ואפשר גם לומר דהעברה עצמה היא חלק המלאכה, אבל גם ההוצאה ממקום למקום הוה חלק המלאכה וכעין מש"כ לקמן בשיטת תוס' במעביר מרה"י לרה"י דרך רה"ר, דהמלאכה היא ההוצאה מרשות לרשות אחר העצרת ד"א (עי' או"י) וה"נ המלאכה היא ההוצאה מתחלת ד' והנחה בסוף ד' אחרי העצרת ד"א. והעברה היא מעצם המלאכה. (ועי' מש"כ באו"י בשיטת תוס').

ד) ונראה דאי נימא דהמלאכה היא רק ההעברה גרידא ולא ההוצאה ממקום למקום, הרי הספק הג"ל באיצעית הגמ' דעקירת גופו אי נאמרה בהעברה תלוי במחלוקת ר"י בתוס' ורש"א בתו"י כפי שנתבאר בס' צ' (אות ג') דלתוס' הרי האיצעית היא בעקירת גופו אי מקרי מעשה איסור ולכן סברי דגם בהנחה הוה איצעית, א"כ גם בהעברה הוה איצעית, דגם בהעברה צעין מעשה איסור, דאפי' נימא דהעברה גרידא הוה המלאכה מ"מ צעין עקירה והנחה, וא"כ יש להסתפק בעקירת גופו אי הוה מעשה איסור כמו דאיצע"ל בהוצאה. אבל לפמשינ"ת בשיטת רש"א בתו"י דסבר דבזה לא הוה איצעית דודאי הוה מעשה איסור דפעולת הגוף מתיחס לחפץ וכמשנ"ת שם,

א) שבת דף ג' ע"א. בתוד"ה עקירת גופו כעקירת חפץ וכו' וא"ת ואמאי לא פשיט ממתניתין (דף י"א:): דקמני לא יצא החייט במחטו שמא ישכח ויצא, ואי עקירת גופו לאו כעקירת חפץ דמי אמאי לא יצא זה הא לא מני למיתי לידי איסור דאורייתא. וכתב בתו"י וז"ל ולרשב"א שמחלק בין עקירה להנחה ל"ק מיד.

והקשה בחי' רעק"א וז"ל, גם מה שהקשו התוס' דלפשוט האיצעית מדתנן לא יצא החייט במחטו, וכתבו בת"י דלפירוש הרשב"א לק"מ. ול"י מאי קאמרי דהא מ"מ תוס' העקירה רק דרך עקירת גופו עכ"ל. פי' דהא לענין עקירה גם לרשב"א הוה איצעית, וא"כ לפשוט מלא יצא החייט לענין עקירה.

ב) ונראה דיש לעיין באיצעית דגמ' הטעינו חזירו וכו' עקירת גופו כעקירת חפץ וכו' אם האיצעית היא דוקא בהוצאה כלשון הגמ' והוציאן לחוץ, או דהאיצעית היא גם בהעצרת ד' אמות היכא דהטעינו חזירו אי חייב או לא.

ונראה דלצל המאור ריש הזורק הרי פשוט דהאיצעית היא גם בהעברה. דכתב שם ד"ה אלא וז"ל, אלא כל ד' אמות צ"ה גמרא גמירי לה וכולהו תולדות דרה"י לרה"ה נינהו לפי שד' אמות של אדם בכל מקום קונות לו וכרשותו דמיין וכשמוציא חוצה להן בזורק או במעביר כמוציא מרה"י לרה"ה דמי. הרי דלצעהמ"א העברה היא מדין הוצאה, ולפ"ז אם בהוצאה הוה איצעית בעקירת גופו הרי ה"ה בהעברה, דהעברה נמי הוצאה היא.

ג) אך יש להסתפק לראשונים דנראה דחולקים על צעהמ"א וסברי דהעברה אינה מדין הוצאה (עי' רמב"ן דף ח' ע"ב בזירוז דקני מש"כ בשם הראשונים) אם האיצעית דעקירת גופו היא גם בהעברה.

והאיבעיא היא, מכיון דהולאה א"א רק ע"י עקירת חפץ, לכן מיבע"ל דעקירת גופו אי חייב מכיון דחסר לו חלק המלאכה דעקירת חפץ מהקרקע, א"כ כל זה שייך רק בהולאה, אבל בהעברה דהמלאכה היא ההעברה גרידא, ולא העקירה מהקרקע מתחלת ד' והנחה בסוף ד', הרי דבהעברה ליכא איבעיא דעקירת גופו, דבהעברה לא חסר חלק המלאכה דעקירת חפץ מהקרקע.

אבל אי נימא דמלאכת העברה היא ההולאה ממקום תחלת ד' לסוף ד' הרי דאיבעיא דעקירת גופו שייך גם בהעברה זין לתוס' זין לרש"א, לתוס' הוה הספק אי מקרי מעשה איסור וכמשנ"ת, ולרש"א משום דחסר חלק המלאכה דעקירת חפץ מהקרקע גם בהעברה, דהעברה הוה כעין הולאה וכמשנ"ת.

(ה) [ולבאורה י"ל דזה תלוי במחלוקת תוס' עירובין דף ל"ג א' ודושי הרש"א שם אי חייב במעביר מרה"י לרה"י דרך רה"ר לתוס' חייב ולרש"א פטור. ונראה לבאורה דתוס' סביר דמלאכת העברה היא העברה גרידא, דאי נימא דסביר דהמלאכה היא העקירה ממקום תחלת ד' והנחה במקום סוף ד' וכנ"ל, א"כ אמאי חייב כשהעקירה והנחה ברה"י, הרי צריך לעקור ממקום תחלת ד' למקום סוף ד' ברה"ר, דוהי מלאכת העברה, וע"כ דאין המלאכה העקירה ממקום תחלת ד' למקום סוף ד' רק העברה גרידא, ולכן חייב גם כשהעקירה והנחה ברה"י. אבל לרש"א שם דסביר דעקירה והנחה צריך להיות ברה"ר דוקא, יש לחקור כנ"ל אם העברה גרידא המלאכה או העקירה ממקום תחלת ד' למקום סוף ד' וכמשנ"ת.

ובדברי תוס' עירובין הנ"ל מצאנו במאירי סוכה מ"ג א', דכתב אהא דקאמר בגמ' דלולב לא דחי שבת גזירה שמא יעבירו ד"א ברה"ר דתמיהו רש"י ותוס' דאמאי לא קאמר שמא יוליאו מרה"י לרה"ר, וכתב המאירי וז"ל, וגדולי הראשונים תרצו זה שעיקר הגזירה הוא בהולאה מרה"י שלו והכנסה לרה"י של בקי דרך רה"ר וכיון שאינו מניחה ברה"ר אין כאן לא חיוז הולאה ולא חיוז הכנסה אלא חיוז העברה, ואע"פ שחיוז העברה צריך עקירה והנחה מאחר שעקר ברה"י זו והניח לרה"י זו והעביר ארבע אמות זין זו לזו חייב עכ"ל. והרי מצאנו דסביר דבהעברה סגי דעקירה והנחה ברה"י, ולפ"ז הרי דהמלאכה היא העברה גרידא, דאי העקירה מתחלת ד' לסוף ד' א"כ אמאי חייב כשהעקירה והנחה ברה"י וכמשנ"ת דדברי תוס' דעירובין.

(ו) אמנם בס' תול"ח סי' א' סק"ג כתב דדברי תוס' והמאירי שני ענינים שונים הם. לתוס' הנ"ל אין המלאכה העברה גרידא, רק המלאכה היא ההולאה

מרה"י זה לרה"י זה אחר העברת ד"א ברה"ר, והוכיח כן מלשון תוס' שם דמדמו מעביר למושיט ע"ש, ומצאנו מזה דמסוג מושיט הוא וכשם דמושיט אין החיוז מיוחד לרה"ר שמושיטו דרך רה"ר רק הוא ענין סוג מלאכה אחת ר"ל ההושטה מרה"י זה והכנסה לרשות זה דרך רה"ר הכל ביחד הוא ענין וגדר המלאכה, כן במעביר מרה"י לרה"י דרך רה"ר אין החיוז ההעברה ברה"ר גרידא רק הכל ביחד ההולאה והכנסה לרה"י אחרת דרך רה"ר הוה ענין המלאכה שזהו סוג מלאכה כזאת, והטעם הוא כמ"ש הרש"א בשיטת תוס' דסביר דכך הוה משא בני קהת. אבל בדברי המאירי הנ"ל מפורש דזה דין במעביר ד"א ברה"ר דחייב אפי' אם לא היתה עקירה והנחה ברה"ר אלא ברשות אחר וחיוזא דמעביר הוא אלא דמהני עקירה והנחה ברה"י להשלים החיוז, אבל אין החיוז כלל מלד הולאה מרשות היחיד זה שהי' מונח בו והכנסה לרה"י אחר. וזה מצאנו בדבריו.

לפי המצאנו בתול"ח הרי דלתוס' עירובין יש צ' סוגי העברה, א' העברה רגילה של ד"א ברה"ר ע"מ תחלת ד' לסוף ד' דהוה מהלל"מ. ב' העברה מרה"י לרה"י אחרי העברת ד"א ברה"ר דילפינן ממשא בני קהת, ולמאירי יש רק סוג אחד של העברת ד' אמות ברה"ר דהוה מהלל"מ רק דלא צעין עקירה והנחה ברה"ר וסגי דעקירה והנחה היא ברה"י.

לפי האמור יש לעיין גם לפי תוס' צ"ב סוגי העברה, מהי המלאכה אם העברה גרידא, וגם צסוג מלאכת העברה צ' הרי העברה מרה"י זה לרה"י זה אחרי העברת ד"א ברה"ר היא המלאכה, או דהולאה ממקום תחלת ד' למקום סוף ד', וצסוג העברה צ' ההולאה ממקומו ברה"י זה למקום רה"י אחר אחר העברת ד"א ברה"ר זוהי המלאכה, ורק לפי המאירי אין להסתפק בזה, דמצאנו בדבריו דהמלאכה היא העברה גרידא, דאל"ה אמאי מהני עקירה והנחה ברה"י וכמשנ"ת לעיל. [אמנם בדו"ח להגרע"א דף ה' צ' מצאנו דלמד בתוס' עירובין הנ"ל כהמאירי דסגי בעקירה והנחה ברה"י ול"ה סוג מלאכה כמושיט עיי"ש ועי' חזו"א סי' ס"צ סק"ט דתמיה עליו, ומוכיח דמסוג מושיט הוא וכמ"ש בתול"ח הנ"ל].

(ז) בבתובות דף ל"א א' א"ר אצין הזורק חץ מתחלת ארבע לסוף ארבע וקרע שיראין צהליכמו פטור שעקירה צורך הנחה היא.

וברב"ב צחי' הגר"ח מפי השמועה, הנה הרמב"ם פסק (פ"ג גניזה ה"ב) כר' אצין דעקירה צורך הנחה היא ופטור מתשלומין, והקשה השע"מ מהא דמצאנו בצ"ק דף ע' ג' ג' ומכר בשבת דאוקמי ר"פ שם באומר זרוק גניבתך לחצרי ותקנה לי גניבתך, ופריך דלרבנן ללא

עקירה והנחה משא"כ בהעברה דגם ההעברה עצמה הוא מגורמי החיוב.]

(ט) עפ"י המבואר נראה ליישב דברי התוס' ותו"י וקושיית ח"י רעק"א, דיש לעיין במשנה דלא יאז החייט במחטו, מה פ"י לא יאז לאיזה מקום לא יאז, וגם מה פ"י שמא ישכח ויאז להיכן יאז, וראיתי בפנ"י לדף י"א וז"ל, לכאורה לשון ויאז אינו מדויקדק שהרי כבר יאז מרה"י לרה"ר שמא יכניסנו הו"ל למיתני, ואפשר דהאי ויאז היינו שמא יעצירונו ד' אמות ברה"ר, ומשום דהכא במתני' צריש פרקין נקט בלשון הוצאה משום דמעביר בכלל הוצאה היא מש"ה נקיט נמי לשון ויאז, ובהא דלא נקיט שמא יכניסנו יש לפרש כמו שכתבו התוס' בכמה דוכתי דליכא למיחש כ"כ להכי דמרה"ר לרה"י אית ליה היכרא משא"כ במעביר דליכא היכרא וק"ל.

לפי המבואר בפנ"י הרי ליכא לפרש מתני' דלא יאז, רק דהחשש הוא דיעביר ד' אמות ברה"ר. ולפ"ז יש ליישב קושיית רעק"א הנ"ל, מכיון דהך דלא יאז הוא משום העברת ד' אמות, לפ"ז אין לתמוה על הרשב"א בת"י מהך דלא יאז, דלפי משנ"ת צסי' ב' (או"ד) הרי דלרשב"א בת"י האיצעיא דעקירת גופו וכו' הוא משום דהוצאה א"א רק ע"י עקירת חפץ, דמטעם זה חלוק עקירה מהנחה וכמשנ"ת שם, ולכן יש לחלק בין הוצאה להעברה, דכל זה שייך בהוצאה, אבל בהעברה י"ל דסבר הרשב"א דל"ה איצעיא אי עקירת גופו הוה עקירה, משום דהמלאכה היא העברה גרידא, ולא העקירה ממקום תחלת ד' לסוף ד', וא"כ לא חסר חלק המלאכה דעקירת חפץ מהקרקע, ולכן חיישינן דלא יאז החייט שמא יעשה העברה ברה"ה, דנהי דהוה ע"י עקירת גופו מ"מ בהעברה לא צעין עקירת חפץ וכמשנ"ת.

וב"ש בתו"י דלרשב"א שמתחלק בין עקירה להנחה ל"ק מידי, ציאונו דלרשב"א הרי הא דאיצעיא היא בעקירה משום דחסר חלק המלאכה דעקירת חפץ ל"ק מידי דזה שייך רק בהוצאה, אבל בהעברה לא חסר חלק המלאכה דעקירת חפץ וכמשנ"ת ולכן לא יאז החייט משום חשש דיעביר ד"א ברה"ר.

אבל תוס' סברי דהאיצעיא היא אם עקירת גופו מקרי מעשה איסור וכמשנ"ת שם (או"ג) לכן מקשו שפיר מלא יאז החייט, דגם אם החשש הוא משום העברה, מ"מ גם בהעברה הוה איצעיא אי מקרי מעשה איסור דגם בהעברה אינו חייב רק במעשה איסור דהיינו עקירה והנחה, ושפיר הוכיחו מלא יאז החייט דעקירת גופו הוה כעקירת חפץ, דהעברה והוצאה שוים לענין מעשה איסור.

אמרינן קלוטה כמשה"נ דמי כיון דמטי לאויר חצרו קונה ומתחייב צנפשו לא הוה עד דמטיא לארץ ומוקי שם באומר לא תקני לי גניבתך עד שתנות, ופסק כן הרמב"ם פ"ג מגניבה ה"ה. והנה בתוס' שם הקשו דלמה צריך לזה הא עקירה צורך הנחה, ומירצו בשם ר"ת דר' ירמיה פליג אדר' אצין והכא פריך אליבא דר' ירמיה, ור"י תירץ דאיה"נ דהוה מצי לשנויי הכי, וא"כ קשה על הרמב"ם דפסק כר' אצין למה הוצרך לכתוב כגון שלא הקנה לו עד שתנות בחצרו. [פ"י דלר' אצין אפשר לתרץ דעקירה צורך הנחה].

ואמר הגר"ח זצ"ל בזה ליישב וחלק בין זורק ד"א ברה"ר למוציא מרשות לרשות, דזורק ד"א ברה"ר כל הד"א הם גורמי החיוב ולכן מיפטר משום קלצ"מ זורק וקרע שיראין בהליכתו, אבל במוציא מרשות לרשות אין עיקר גורמי החיוב אלא ההוצאה מרשות לרשות ואינו חייב אלא בעקירה והנחה והם עכ"פ גורמי החיוב, אבל מה שנגמרה המכירה מבי מטא לאויר חצירו הרגע הזה אינו מעיקר גורמי החיוב לכך לא דמי להא דפריך בכתובות על ר' אצין מצרייתא דגונז כיס דהתם שעת הגזת הכיס זהו עיקר גרם החיוב. עכ"ד הגר"ח.

(ח) ולבאורה נראה מדתוס' לא חילקו בין זורק ד"א למוציא מרשות לרשות דסברי דזורק ד"א הוה כמוציא מרשות לרשות, ויש לפשוט לכאורה מזה דתוס' סברי דבהעברה אין המלאכה העברת ד' אמות רק ההוצאה ממקום זה למקום זה וכמשנ"ת.

אמנם אין לפרש כן דא"כ אמאי סבר ר' אצין דעקירה צורך הנחה הרי גורמי החיוב הוא רק עקירה והנחה כמו בהוצאה לפמשנ"ת צחי' הגר"ח. וע"כ דתוס' פליגי בזה ארמז"ם וסברי דגם בהוצאה הרי גורמי החיוב הם לאו דוקא העקירה והנחה רק כל מהלך ההוצאה הוא מגורמי החיוב, ולפ"ז אין הכרח מדברי התוס' דהעברה הוה כמוציא מרשות לרשות, די"ל דהעברה עצמה היא המלאכה, ומ"מ אין לחלק בין הוצאה להעברה לענין קלצ"מ, דגם בהוצאה הרי גורמי החיוב הם לאו דוקא עקירה והנחה, רק כל מהלך ההוצאה מתחלתה עד סופה הוא גורם החיוב.

אמנם צדעת רמז"ם לפי הגר"ח ז"ל דסבר דהעברה עצמה היא המלאכה, דאין לפרש דסבר דההוצאה ממקום למקום המלאכה, דא"כ מ"ש מהוצאה דגורמי החיוב הוא רק עקירה והנחה וה"ה בהעברה לפ"ז, ואמנם יש לומר דסבר דגם ההוצאה ממקום למקום הוה המלאכה פ"י דהמלאכה היא ההוצאה ממקום למקום אחרי העברת ד"א ברה"ר וכעין שפי' הגרמ"ז זצ"ל בשטת תוס' עירובין ומ"מ חלוק הוצאה מהעברה דהוצאה הרי גורמי החיוב הוא רק

המלאכה דעקירת חפץ, אבל בהעברה ליכא למימר הכי, ולא מיבע"ל בהעברה, דאין המלאכה ההוא ממקום למקום ולא חסר חלק המלאכה דעקירת חפץ מקרקע וכמשנ"ת.

[אמנם אין לבאר דברי רש"א בתו"י לפי דרך המצואר צ"י (אות יא) דגם הרש"א סבר דהאיבעיא היא מלד מעשה האיסור, ומחלוקת תוס' ורש"א היא מה נקרא מעשה איסור עיי"ש דלפ"ז קשה ליישב דברי תו"י דהבא דפי' דלרש"א דמחלק בין עקירה להנחה לק"מ, דהא בהעברה צריך ג"כ מעשה איסור ואמאי ל"ק לרש"א וע"כ דאין לבאר דברי תו"י רק כמשנ"ת לעיל.]

ושו"מ בשפ"א דכתב ליישב קושיית תוס' מלא יא החייט, בד"ה ולפענ"ד כו' וז"ל, לכן לולא דברי תוס' הי' נ"ל דהבעיין נמי ידע דמעביר ד"א ברה"ר דעקירת גופו והנחת גופו חשיב כעקירת חפץ דהא כל העברת ד"א הוא כך דרך הילוכו, אבל בהואה מרשות לרשות נסתפק לומר דדרך הוואה היא לעקור ולהניח שלא ע"י עקירה והנחה של הגוף ותו דמידו דמתני' הוה הוכחה לכן משא"כ דמעביר ד"א כנ"ל, וממילא מיושב נמי הא דלא יא החייט דחיישין שיעביר ד"א ברה"ר ויעמוד לפוש. ע"כ.

וחר"י מצואר בשפ"א כמשנ"ת בדברינו, רק דלא תלה זה בדברי תו"י דלרש"א ל"ק מיד, וגם לדבריו ז"ע מהי סברת תוס'. גם סברתו דהעברה סגי בעקירת גופו משום דכך הלוכו ל"ז להצין דהא גם העברה רגילה היא ע"י עקירת חפץ דא"א צלי עקירת חפץ וז"ע. ולפי המצואר בדברינו מיושב שפיר.

[וגראה דאין הכרח ללמוד בפשט המשנה כפי' הפנ"י דלא יא היינו לרה"ר ושמא ישכח ויא' היינו דיעביר ד"א, דיש ללמוד דלא יא היינו מרה"י לרה"י כגון מציתו לחצר או מחצרו לחצר אחרת ושמא ישכח ויא' היינו דיא' לרה"ר. ומ"מ יש ליישב קושיית הגרע"א הנ"ל דיש לומר דהגזירה היא דישכח ויא' לרה"ר ויעביר שם ד"א דהגם דמטעם הוואה הוא פטור דהוה עקירת גופו, מ"מ חייב משום העברה דא"א עקירת חפץ].

(י) וגראה דיש ליישב קושיית הגרע"א לפי דרך אחרת שנמצא במחלוקת תוס' ורש"א בתו"י צ"י (אות י"ב) דתוס' סברי דהגם דהוואה רגילה א"א צלי עקירת חפץ ואפשר צלי הנחת חפץ, מ"מ כיון דדרך הוואה היא להניח החפץ, ולכן חסר חלק המלאכה דהנחת חפץ בקרקע ולכן סברי תוס' דהאיבעיא היא גם בהנחת גופו, אבל הרש"א סבר דתלוי רק באפשר ולא אפשר, דמכיון דהוואה אפשר צלי הנחת חפץ, וא"א צלי עקירת חפץ לכן איבע"ל רק בעקירה ולא בהנחה. לפ"ז יש לומר דתוס' סברי דגם בהעברה אין בהעברה גרידא המלאכה רק ההוואה ממקום למקום ולפ"ז הרי העברה דומה להוואה, ואם איבע"ל בהוואה בעקירת והנחת גופו אי חייב כיון דחסר לו חלק המלאכה דעקירת חפץ מקרקע והנחת חפץ בקרקע, ה"נ איבע"ל בהעברה. ולכן הקשו דלפשוט האיבעיא מלא יא החייט, דהגם דהחשש הוא משום העברה וכמשנ"ת לעיל, מ"מ יש לפשוט, משום דהעברה דומה להוואה, אבל הרש"א סבר דהעברה אינה דומה להוואה. דבהעברה הרי המלאכה העברה גרידא וכמשנ"ת לעיל וכשיטת המאירי בסוכה, ולכך אין לפשוט מהעברה, דדוקא בהוואה מיבע"ל משום דחסר חלק

סימן ד

ביאור דברי תו"י דלרשב"א דמחלק בין עקירה להנחה ל"ק מירי [מהלך ב']

דעקירת גופו כעקירת החפץ דמי לא בטלה עקירה ראשונה וכו'.

[ב] ויש ליישב לפי המצואר לעיל (סי' ג') דחשש דלא יא החייט הוא משום שמא יעביר ד"א ברה"ר. וראיתי צ"י תולדות חיים סי' א' סק"ד שהביא בשם הכ"ת (ר"ה כ"ט). דבהעברה לא צעין עקירה ע"מ להוציא דלא צעי מלאכת מחשבת יעו"ש. ולפ"ז א"ש דאפילו עקירה ראשונה היתה מצעו"י, מ"מ לא יא שמא יעביר ד"א ברה"ר, דבהעברה לא תלוי החיוב בעקירה ראשונה וכמ"ש צ"ת דלא צעי ע"מ להוציא, והיינו דחייב אפי' דעקירה ראשונה היתה של היתר.

(א) נראה דיש לבאר דברי תו"י שם דלרש"א דמחלק בין עקירה להנחה ל"ק מיד, דהנה יש לתמוה דמתני' דלא יא החייט וכו' דהרי עקירה ראשונה היתה מצעו"י, וכן משמע ברש"י דפי' שמא ישכח ויא' משחשכה, משמע דלא יא מיירי מצעו"י, וא"כ הוה כמפנה חפציו מזוית לזוית וגמלך עליהן והוציאן דפטור שלא היתה עקירה משעה ראשונה לכך וכדאי' בדף ה' ע"ב. וה"נ אפי' יא ויעביר ד"א ברה"ר מ"מ אינו חייב דעקירה ראשונה היתה מצעו"י (וגם לא היה לשם הוואה) וכעין שכתבו תוס' דף ג' ע"ב ד"ה היה טעון וכו' וז"ל, כשעמד לפוש משחשכה איירי דכלא עמד לא מיחייב אע"ג